בס"ד

# פרשת ויקהל- הרב ברוך רוזנבלום שנת תשע"ד.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת ויקהל. עוסקת הפרשה, בציווי שציוה משה רבינו את בני ישראל לעשות משכן.

הזכרנו כמה פעמים, את המחלוקת בין רש"י לרמב"ן – האם הציווי על עשיית המשכן, היה גם אלמלא חטא העגל, או שחטא העגל הביא את הסיבה לעשיית המשכן.

כותב הרמב"ן, בתחילת פרשת תרומה, שהציווי על עשיית המשכן, אין לו קשר לחטא העגל.
מיד לאחר מעמד הר סיני, ציווה הקב"ה לעשות משכן והרצון של הקב"ה היה, שאותו סוג, של השראת השכינה שהיתה במעמד הר סיני תהיה על המשכן תמיד.

זה היה רצונו של הקב"ה, ולכן מיד אחרי פרשת משפטים, שזה הסיום של מעמד הר סיני, ציוה הקב"ה לעשות משכן.

רש"י חולק עליו, וסובר שכל הציווי על עשיית המשכן , הוא תוצאה מחטא העגל. אלמלא חטא העגל, הקב"ה לא היה מצוה לעשות משכן.

הגדיל לעשות ה**ספורנו**, שכותב, שלפני חטא העגל, היתה השראת שכינה על כל יהודי, שנאמר {**שמות כ, כא**} **בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ**.

לכן כל הסיבה, לענין עשיית המשכן היתה, כי הקב"ה סילק את שכינתו לאחר חטא העגל, והוא הסכים לעשות מקום מסוים, שבו תהיה השראת השכינה.
הבאנו לפני כמה שבועות, את דבריו של ר' ירוחם ממיר שאומר, שכל ההכנות האלה, כדי להכין פינה אחת מנוקה מחטא העגל ,ששם תהיה השראת השכינה.

גם לשיטת רש"י , וגם לשיטת הרמב"ן ,פרשת השבוע נאמרה לעם ישראל, למחרת יום הכיפורים.

אומרת התורה {**לה, א**} **וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת-כָּל-עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.**

כותב רש"י - **ויקהל משה**. למחרת יום הכפורים ,כשירד מן ההר.

את סדר הדברים, מביא הגאון מוילנה, בשיר השירים :

אומר הגאון מוילנה - למחרת יום הכיפורים , ציוה אותם משה רבינו ביום י"ב ו-י"ג ,הביאו תרומות למלאכת המשכן, ביום י"ד עבר קול במחנה, לא להביא יותר תרומות למלאכת המשכן , כי המלאכה היתה דיה ויותר, וביום ט"ו בחודש תשרי, מסר משה רבינו את כל התרומות למלאכת המשכן, לעושי המלאכה, כדי שיתחילו את מלאכת המשכן. והבנייה התחילה ,ביום ט"ו לחודש תשרי.
זאת הסיבה שאנחנו יושבים בסוכה בט"ו בחודש תשרי, כיון שביום הזה חזרו ענני הכבוד .

דבריו הידועים של הגאון מוילנה בביאור לשיר השירים.

בשבת הזאת ובשבת הבאה עלינו לטובה, נקרא למעלה ממאתים פסוקים, שהם בעצם חזרה על פרשת תרומה-תצוה.

כידוע לכולם, התורה תמיד חוסכת במילים, וראיה לכך, שאת כל הלכות שחיטה, לומדים ממילה אחת של "**וזבחת**". אבל כאן החליטה התורה להאריך.

יכלה התורה לומר בפרשת השבוע "**וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לעשות כמו שכתבתי בפרשת תרומה-תצוה**", והתורה תסכם "**ויעשו בני ישראל כאשר ציוה הקב"ה את משה**".

אבל בכל זאת, החליטה התורה להקדיש עשרות פסוקים, למעלה מ-200 פסוקים, כדי לחזור על עשיית המשכן.

אני רוצה להקריא, קטע מדברי מדרש תנחומא :

אומר המדרש{תנחומא, פרשת צו, יד} : **וְכֵן אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אַף עַל פִּי שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵיחָרֵב וְהַקָּרְבָּנוֹת בְּטֵלִין, לֹא תִּשְׁתַּכְּחוּ עַצְמְכֶם לְסַדֵּר הַקָּרְבָּנוֹת** אין בית המקדש עכשיו. אם אין בית המקדש עכשיו, למה צריך קרבנות ?! **אֶלָּא הִזָּהֲרוּ לִקְרוֹת בָּהֶן וְלִשְׁנוֹת בָּהֶן. וְאִם תַּעֲסְקוּ בָּהֶן, אֲנִי מַעֲלֶה עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ בְּקַרְבָּנוֹת אַתֶּם עוֹסְקִים** – ידועים דברי הגמרא {מסכת מנחות קי, א}- כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם ... **וְאִם רְצוֹנְךָ לֵידַע** כמה חשוב להקב"ה, שנתעסק בקרבנות ובבנין בית המקדש. **בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לִיחֶזְקֵאל אֶת צוּרַת הַבַּיִת** – יחזקאל הנביא נמצא בבבל, ומתנבא בנהר **מַה הוּא אוֹמֵר, הַגֵּד אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת הַבַּיִת וְיִכָּלְמוּ מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם וּמָדְדוּ אֶת תָּכְנִית** הקב"ה נותן ליחזקאל את התכניות של בניין בית המקדש. **אָמַר יְחֶזְקֵאל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַד עַכְשָׁו אָנוּ נְתוּנִים בַּגּוֹלָה בְּאֶרֶץ שׁוֹנְאֵינוּ, וְאַתָּה אוֹמֵר לִי לֵילֵךְ וּלְהוֹדִיעַ לְיִשְׂרָאֵל צוּרַת הַבַּיִת, וּכְתֹב לְעֵינֵיהֶם, וְיִשְׁמְרוּ אֶת כָּל צוּרָתוֹ וְאֶת כָּל חֻקֹּתָיו (יחזקאל מג, יא) וְכִי יְכוֹלִין הֵן לַעֲשׂוֹת** –"ריבונו של עולם ,בשביל מה אתה נותן לי את זה, אנחנו נמצאים בבבל , מה אני יכל לעשות עם התכניות האלה, הרי אין בית המקדש ?! " **הַנִּיחַ לָהֶם עַד שֶׁיַּעֲלוּ מִן הַגּוֹלָה, וְאַחַר כָּךְ אֲנִי הוֹלֵךְ וְאוֹמֵר לָהֶם. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ לִיחֶזְקֵאל, וּבְשָׁבִיל שֶׁבָּנַי נְתוּנִים בַּגּוֹלָה, יְהֵא בְּנָיַן בֵּיתִי בָּטֵל** בגלל שהם נמצאים בגלות , לכן לא יתעסקו בבנין בית המקדש ?! **אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, גָּדוֹל קְרִיָּתָהּ בַּתּוֹרָה כִּבְנְיָנָהּ** מעלת הלימוד בענין המקדש, שווה לבניינו **לֵךְ אֱמֹר לָהֶם, וְיִתְעַסְּקוּ לִקְרוֹת צוּרַת הַבַּיִת בַּתּוֹרָה. וּבְשֵׂכַר קְרִיָּתָהּ שֶׁיִּתְעַסְּקוּ לִקְרוֹת בָּהּ, אֲנִי מַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כְּאִלּוּ הֵם עוֹסְקִין בְּבִנְיַן הַבַּיִת** פירוש הדבר, ברגע שאנו הולכים לעסוק בדברים הקשורים בעניין המשכן, ומתעסקים בדברים הקשורים למקדש, מעלה עלינו הכתוב, כאילו אנו בונים אותו בפועל.

עד כאן דברי המדרש.

אומרת התורה {**לה, כא**} **וַיָּבֹאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת ה' לִמְלֶאכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ.**



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

כותב הרמב"ן - **ויבאו כל איש אשר נשאו לבו**. על החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות, וטעם **אשר נשאו לבו**, לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שאימן בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' (דה"ב יז, ו) לבא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר אדני דובר. וכבר הזכרתי זה בסדר האחר (לעיל לא ב). והנה אמר שבאו לפני משה **כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה, וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו התרומה**. והנה משה אמר לכולם כי קרא ה' בשם בצלאל ואהליאב (פסוק ל), ואחרי כן קרא להם משה ואל כל חכם לב (להלן לו ב) שיבואו לפניו ונתן להם הנדבה.

את הדברים האלה אומר כבר הרמב"ן בפרשת כי תשא :

אומרת התורה {**לא, א**} **וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: {ב} רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה: {ג} וָאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה.**

אומר הרמב"ן - **ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור**. אמר השם למשה ראה קראתי בשם, ומשה אמר לישראל ראו קרא ה' בשם (להלן לה ל). והטעם, כי ישראל במצרים פרוכים בעבודת חומר ולבנים, לא למדו מלאכת כסף וזהב וחרושת אבנים טובות ולא ראו אותם כלל. והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף ובזהב ובחרושת אבן ועץ וחושב ורוקם ואורג, כי אף בלומדים לפני חכמים לא ימצא בקי בכל האומניות כלם, והיודעים ורגילים בהם בבא ידיהם תמיד בטיט ורפש לא יוכלו לעשות בהן אומנות דקה ויפה. ועוד, שהוא חכם גדול בחכמה בתבונה ובדעת להבין סוד המשכן וכל כליו למה צוו ואל מה ירמוזו :

**ולכן** אמר השם למשה שיראה הפלא הזה, וידע כי הוא **מלא אותו רוח אלהים** לדעת כל אלה בעבור שיעשה המשכן, כי היה רצון מלפניו לעשות המשכן במדבר, ולכבודו בראו, כי הוא קורא הדורות מראש (ישעיה מא ד), כדרך בטרם אצרך בבטן ידעתיך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך (ירמיה א ה). ובלשון הזה (לעיל טז כט) ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים :

**ולרבותינו** בזה מדרש (שמו"ר מ ב) הראה אותו ספרו של אדם הראשון ואמר לו כל אחד התקנתיו מאותה שעה, ואף בצלאל מאותה שעה התקנתי אותו, שנאמר ראה קראתי בשם בצלאל. והוא כענין שפירשתי. ועוד אמרו (ברכות נה.) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ. והענין, כי המשכן ירמוז באלו והוא היודע ומבין סודו.

עד כאן דבריו הנפלאים של הרמב"ן.

לאחר הדברים האלה, היינו רוצים לעסוק בפסוק אחד מן ההפטרה וקצת להרחיב בו בס"ד :

בני עדות המזרח, יקראו בע"ה השבת את ההפטרה שעוסקת בחירם, בנה של האלמנה משבט נפתלי.

אומר הנביא {**מ"א ז, יג**} **וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת חִירָם מִצֹּר: {יד} בֶּן אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת הַחָכְמָה וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת כָּל מְלַאכְתּוֹ.**

אומר הרד"ק - **ממטה נפתלי.** הוא היה ממטה נפתלי ואמו מבנות דן, כמו שאמר בדברי הימים : **בן אשה אלמנה מבנות דן** ומה שאמר **ואביו איש צרי** שהיה גר בצור, כמו **עובד אדום הגתי** כי לוי היה ולפי שגר בגת קראו **גתי, וצורי** קריאתו מלרע. **חרש נחשת.** הוא או אביו גם כן היה **חרש נחשת. ורבותינו ז"ל סמכו מזה:** כי חייב אדם להתעסק באומנות אביו, לפיכך הזכיר הכתוב אביו כי גם כן הוא היה אומן ובנו למד אומנתו.

יוצא, שלקח הקב"ה גם במקדש וגם במשכן, נציג אחד משבט דן ונציג אחד משבט יהודה.

במשכן, לקח הקב"ה את בְּצַלְאֵל בֶּן-אוּרִי בֶן-חוּר למטה יהודה, ואיתו את אָהֳלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ למטה דן. במקדש, לקח הקב"ה את שלמה המלך, שהיה משבט יהודה, ואיתו את חירם, שאמו מדן ואביו משבט נפתלי.

כך אומר המדרש {ילקוט שמעוני, מ"א, פרק ז, סימן קפ"ה} - **אמר ר' לוי בשם ר' חייא בר חנינא, אתה מוצא כשנעשה המשכן, שני שבטים היו שותפין במלאכתן, שבטו של יהודה בצלאל, שבטו של דן: אהליאב בן אחיסמך.וכן במלאכת בית המקדש, בן אשה אלמנה הוא ממטה דן, ושלמה בן דוד למטה יהודה.**

נשאלת השאלה – למה חיבר הקב"ה את שני הקצוות האלה {דן ויהודה} ?

אומרים חז"ל – לומר לך, שהקב"ה לא מפלה בין הגדול לקטן. לקח נציג מהשבט החשוב ביותר (שבט יהודה) . ולקח נציגות מן השבט הירוד ביותר (שבט דן) .

היינו רוצים לעסוק בס"ד, בחירם אחר לגמרי. לא חירם היהודי, שאביו היה מנפתלי ואמו מדן, אלא בחירם הגוי, שמופיע שני פרקים לפני חירם היהודי :

אומר הנביא {**מ"א ה, טו**} **וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ צוֹר אֶת עֲבָדָיו אֶל שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל הַיָּמִים**. חירם היה ידידו של דוד המלך, כשהוא שמע שבנו שלמה, התמנה תחתיו, הוא שלח שליחים להביע את הכרתו ותמיכתו {**טז**} **וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל חִירָם לֵאמֹר** : {**יז**} **אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת דָּוִד אָבִי כִּי לֹא יָכֹל לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם ה' אֱלֹהָיו** הוא ידע שלא היתה לו את היכולת לבנות, למה? **מִפְּנֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר סְבָבֻהוּ עַד תֵּת ה' אֹתָם תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלָי** {**יח**} **וְעַתָּה הֵנִיחַ ה' אֱלֹהַי לִי מִסָּבִיב אֵין שָׂטָן וְאֵין פֶּגַע רָע** הגעתי למלכות שלי, ואין בה שום דבר רע, לא שטן ולא פגע רע, אין לנו מלחמות ... {**יט**} **וְהִנְנִי אֹמֵר לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם ה' אֱלֹהָי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל דָּוִד אָבִי לֵאמֹר בִּנְךָ אֲשֶׁר אֶתֵּן תַּחְתֶּיךָ עַל כִּסְאֶךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי** {**כ**} **וְעַתָּה צַוֵּה וְיִכְרְתוּ לִי אֲרָזִים מִן הַלְּבָנוֹן וַעֲבָדַי יִהְיוּ עִם עֲבָדֶיךָ וּשְׂכַר עֲבָדֶיךָ אֶתֵּן לְךָ** העבדים שלי ישתפו פעולה עם העבדים שלך, ואני אממן את כורתי העצים **כִּכֹל אֲשֶׁר תֹּאמַר כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין בָּנוּ אִישׁ יֹדֵעַ לִכְרֹת עֵצִים כַּצִּדֹנִים** אין לנו את המומחיות, לכרות ארזים בשלמותם, כמו הצידונים {**כא**} **וַיְהִי כְּשָׁמַע חִירָם אֶת דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ ה' הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד בֵּן חָכָם עַל הָעָם הָרָב הַזֶּה** {**כב**} **וַיִּשְׁלַח חִירָם אֶל שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ אֵלָי אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת כָּל חֶפְצְךָ בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים** :{**כג**}



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

**עֲבָדַי יֹרְדוּ מִן הַלְּבָנוֹן יָמָּה וַאֲנִי אֶשְׂימֵם דְּבֵרוֹת בַּיִם עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפַּצְתִּים שָׁם וְאַתָּה תִּשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת חֶפְצִי לָתֵת לֶחֶם בֵּיתִי** {כד} **וַיְהִי חִירוֹם נֹתֵן לִשְׁלֹמֹה עֲצֵי אֲרָזִים וַעֲצֵי בְרוֹשִׁים כָּל חֶפְצוֹ** {כה} **וּשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֶלֶף כֹּר חִטִּים מַכֹּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֶשְׂרִים כֹּר שֶׁמֶן כָּתִית כֹּה יִתֵּן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְשָׁנָה** {כו} **וַה' נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם**

עד כאן הפסוקים שנוגעים אלינו.

נשאלת השאלה - מה החברות הגדולה הזאת ? חירם עם דוד המלך ?! חירם עם שלמה ?! מאיפה הם מכירים אחד את השני ? מי זה 'חירם' הזה ?

'חירם' הזה מופיע לראשונה בתורה, בפרשת וישב.

בשעה שיהודה נתן את העצה למכור את יוסף, אשתו נפטרה, בניו נפטרו והאחים הורידו אותו מגדולתו .

אומרת התורה {בראשית לח, א} **וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַד אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה**.

אומר המדרש {בראשית רבה, אות פה, ד} - **וַיֵּט עַד אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה (בראשית לח, א), רַבָּנָן אָמְרֵי חִירָה הוּא חִירָם שֶׁהָיָה בִּימֵי דָוִד, שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ה, טו) כִּי אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל הַיָּמִים** ...

יוסף היה במצרים 22 שנה, עד שהוא פגש את יעקב. מהרגע שיעקב אבינו הגיע למצרים, עד שבני ישראל יצאו החוצה - 210 שנים - 22+210 הגענו ל- 232 שנים.

מהזמן שיצאו ממצרים ועד שבנו את בית המקדש - 480 שנה, שנאמר {מ"א ו, א} **וַיְהִי בִּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת לַה'**.

יש לנו כבר 232+480 =712.

בית ראשון היה קיים 410 שנה - נוסיף 712+410 =1122.

חירם, כתוב בפסוק, שחירם מת 4 שנים לאחר חורבן בית ראשון. תיקחו בחשבון, שכאשר חירה פגש את יהודה, הוא לא היה ילד בן שנה, מן הסתם הוא היה מבוגר יותר. לכן תוסיפו את זה לחשבון ... יוצא שהוא חי בין 1000 ל- 1200 שנה כדברי חז"ל. בן פורת יוסף ☺

חירם הוא לא היחיד שחי כל-כך הרבה שנים.

אומר המדרש {שמות רבה, פרשה לא, אות יז} - **(קהלת ו, ג): אִם יוֹלִיד אִישׁ מֵאָה, זֶה קֵינָן שֶׁהוֹלִיד מֵאָה בָּנִים. (קהלת ו, ג): וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחְיֶה, שֶׁחָיָה כְּמוֹ שֶׁחָיָה אָדָם** 930 שנה **, (קהלת ו, ג): וְרֹב שָׁנָיו יְמֵי שָׁנָיו, שֶׁהוֹסִיף יָמִים עַל יְמֵי אָבִיו תשכ"ו שָׁנִים** 726 שנה יותר מאביו = 1656 שנה חי קין !

כותב הרמב"ן {בראשית ד, יז} – "... **ונכתבו תולדות קין ומעשיו להודיע כי השם ארך אפים והאריך לו כי הוליד בנים ובני בנים והזכיר כי פקד עון אבות על בנים ונכרת זרעו ורבותינו אמרו (שמות רבה לא יז) שחיה שנים רבות ומת במבול** ..."

אם ככה יוצא, שהיו אנשים שחיו מספר שנים רב יותר מחירם.

ממשיך המדרש - **לְמוּד הָיָה הָאִישׁ הַזֶּה** חירם **לִהְיוֹת אוֹהֵב לַשֵּׁבֶט הַזֶּה** יהודה. **עַל דַּעְתְּהוֹן דְּרַבָּנָן חָיָה קָרוֹב לְאֶלֶף וּמָאתַיִם שָׁנָה. וְעַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה חָיָה קָרוֹב לַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה.**

נשאלת השאלה - איך הגיע רבי יהודה לחשבון, שחירם חי **קָרוֹב לַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה** ?

הוא היה חבר של דוד המלך {40 שנה}, ושל שלמה המלך והוא חי עד סוף חורבן בית ראשון { 410 +4 שנים}. ממילא יוצא שהוא חי קרוב ל – 500 שנה.

כותב **ההדר זקנים** לבעלי התוספות - **עַל דַּעְתְּהוֹן דְּרַבָּנָן חָיָה קָרוֹב לְאֶלֶף וּמָאתַיִם שָׁנָה**. לא פשט שהוא עצמו חי **אֶלֶף וּמָאתַיִם שָׁנָה**, אלא משפחתו של חירה היו אוהדים של שבט יהודה, לכן הכוונה לאבא, לבן, לנכד וכו'.

אומרים חז"ל {מסכת דרך ארץ זוטא, סוף פ"א} – **תשעה נכנסו בחייהם בג"ע ואלו הם חנוך בן ירד, אליהו ומשיח ואליעזר עבד אברהם וחירם מלך צור, עבד מלך הכושי, ויעבץ בנו של ר' יהודה הנשיא ובתיה בת פרעה וסרח בת אשר. וי"א אף ר' יהושע בן לוי.**

רבותי, בואו ניכנס לעומק הדברים :

ישנו ספר נפלא מאוד על דברי הנביא, שנקרא בשם **משבצות זהב**.

בספר **משבצות זהב** {ספר מלאכים}, הוא מביא את דברי הספר **קהלת יעקב**, לר' יעקב פרדו. שם הוא מדבר על ענין שקשור לתורת הקבלה (לא שיש לנו הבנה בזה) אני רק מקריא, כמו שנאמר 'כקורא בתורה' ולא יותר מזה :

כותב **קהלת יעקב** {בשם האר"י הקדוש} – משה רבינו הוא סוד הפנים וסוד הדעת, ופרעה הוא סוד האחוריים, הוא העורף. כשם שהיה משה סוד הפנים ופרעה סוד העורף, שלמה המלך היה סוד הפנים, ולעומתו חירם סוד העורף.

יוצא, שישנה הקבלה בין משה ושלמה, ובין חירם לפרעה.

אומרת הגמרא {מסכת חולין פט, א} - {**דברים ז-ז**} **לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו' אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל חושקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני נתתי גדולה לאברהם אמר לפני** {**בראשית יח-כז**} **ואנכי עפר ואפר. למשה ואהרן אמר** {**שמות טז-ז/ח**} **ונחנו מה. לדוד אמר** {**תהילים כב-ז**} **ואנכי תולעת ולא איש. אבל עובדי כוכבים אינן כן. נתתי גדולה לנמרוד אמר** {**בראשית יא-ד**} **הבה נבנה לנו עיר. לפרעה אמר** {**שמות ה-ב**} **מי ה'. לסנחריב אמר** {**מלכים ב יח-לה**} **מי בכל אלהי הארצות וגו' לנבוכדנצר אמר** {**ישעיה יד-יד**} **אעלה על במתי עב לחירם מלך צור אמר** {**יחזקאל כח-ב**} **מושב אלהים ישבתי בלב ימים.**

יוצא, שגם פרעה וגם חירם החשיבו עצמם לאלוה.



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

משה רבינו הוא בבחינת מלך, שנאמר {**דברים לג, ה**} **וַיְהִי בִּישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל**. וגם שלמה המלך הוא בבחינת מלך. ובסוד האחוריים שלהם, הם שני מלכים שנמצאים בסוד העורף.

עד כאן דברי ה**קהלת יעקב**.

אומר הספר **משבצות זהב** – שים לב לדבר מעניין. הכסף לבניית המשכן, הגיע מכספו של פרעה*. ובמקדש, היה לחירם מלך צור 'אחיזה' בארזים ששמשו לבנייתו.

אם ככה, יש לנו שני דברים מקבילים – שניהם מלכים בסוד האחוריים, ובשניהם הכסף הגיע ממלכי אומות העולם – במשכן מפרעה, ובמקדש מחירם.

* אמנם לא היה ישירות ממנו, אבל כל הכסף שהיה לעם ישראל הגיע מביזת מצרים, וממה שפלט הים.

אומרת הגמרא {מסכת בכורות ה, ב} - **שאין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים.**

ה**ספורנו** בפרשת שבוע הבא, עושה חלוקה בין המשכן, מקדש ראשון ומקדש שני.

נשאלת השאלה – איך החזיק מעמד המשכן עד עצם היום הזה, בשונה ממקדש ראשון ושני ?

אומרת הגמרא {מסכת סוטה ט, א} - הדברים שנצרכו למקדש נלקחו למקדש, ודברים שלא נצרכו למקדש, **דאמר מר משנבנה מקדש ראשון נגנז אהל מועד קרשיו וקרסיו ובריחיו ועמודיו ואדניו.**

נשאלת השאלה – מאיפה הגיעו התרומות למלאכת המשכן ?

מעם ישראל.

לא הסכים הקב"ה לקחת שום דבר בכפיה, שנאמר {**שמות כה, ב**} **מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי**. מי שלא נתן תרומה בנדיבות הלב, לא לקחו ממנו.

שואל ה**אזנים לתורה** – מה זה שונה מבית כנסת ?

פוסק הרמב"ם {הלכות בית הכנסת} – כאשר עשרה מגיעים לדור במקום אחד, יכולים לכפות אחד את השני כדי לבנות בית כנסת.

אם יכולים לכפות אחד את השני, כדי לבנות בית כנסת, למה אי אפשר לכפות על עם ישראל שיתנו תרומות למשכן ?!

שאלה נוספת שהוא שואל – למה מונה הקב"ה ט"ו פריטים שהוא צריך, שנאמר {**כה, ג**} **וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת:** {ד} **וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים:** {ה} **וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים:** {ו} **שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים:** {ז} **אַבְנֵי שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן**? שכל אחד יתן מה שהוא רוצה !

שאלה שלישית שהוא שואל – איך יכל להיות שביומיים הספיקו לאסוף את כל התרומות למשכן, מאיפה באה הנדיבות הנפלאה הזאת ?!

עד כאן שאלותיו של ה**אזנים לתורה.**

דוד המלך, הכין את התרומות למקדש פעמיים – פעם אחת שהיה עני מרוד, שנאמר {**דה"א כב, יד**} **וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית יְהוָה זָהָב כִּכָּרִים מֵאָה אֶלֶף וְכֶסֶף אֶלֶף אֲלָפִים כִּכָּרִים וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וַאֲבָנִים הֲכִינוֹתִי וְעָלֶיהָם תּוֹסִיף.**

ופעם אחת כשהיה מלך בשיא תקפו, שנאמר {**דה"א כט, א**} **וַיֹּאמֶר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְכָל הַקָּהָל שְׁלֹמֹה בְּנִי אֶחָד בָּחַר בּוֹ אֱלֹהִים נַעַר וָרָךְ וְהַמְּלָאכָה גְּדוֹלָה כִּי לֹא לְאָדָם הַבִּירָה כִּי לַה' אֱלֹהִים:** {ב} **וּבְכָל כֹּחִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית אֱלֹהַי הַזָּהָב לַזָּהָב וְהַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וְהַנְּחֹשֶׁת לַנְּחֹשֶׁת הַבַּרְזֶל לַבַּרְזֶל וְהָעֵצִים לָעֵצִים אַבְנֵי שֹׁהַם וּמִלּוּאִים אַבְנֵי פוּךְ וְרִקְמָה וְכֹל אֶבֶן יְקָרָה וְאַבְנֵי שַׁיִשׁ לָרֹב .**

דוד המלך אמנם הכין את הכל, אבל ציוה הקב"ה את שלמה, שלא להשתמש בשום דבר מזה.

נשאלת השאלה – למה ?!

אומר הנביא {**מ"א ז, נא**} **וַתִּשְׁלַם כָּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית ה' וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת קָדְשֵׁי דָוִד אָבִיו אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית ה'**

אומר רש"י - **את קדשי דוד אביו.** מה שנשאר מכסף וזהב שהקדיש אביו. ומדרש אגדה (ילקוט שמעוני רמז קפו): שלא רצה שלמה לתת מאותו הקדש לבנין הבית. ושמעתי מחכמי ישראל שהיו אומרין: לפי שהיה יודע שסופו ליחרב, שלא יהיו העובדי כוכבים אומרים, קשה יראתם, שלקחו נקמתם מן הבית, שנבנה מן גזלות וחבלות שגזל מהם דוד. ויש אומרים: כך אמר שלמה, רעב היה בימי אביו שלש שנים, שנה אחר שנה, והיה לו לבזבז ההקדשות הללו, להחיות בהן עניי ישראל.

אומרת הגמרא {מסכת ברכות ג, ב} – בתקופת דוד היה עוני גדול ... **כיון שעלה עמוד השחר נכנסו חכמי ישראל אצלו אמרו לו אדונינו המלך עמך ישראל צריכין פרנסה אמר להם לכו והתפרנסו זה מזה אמרו לו אין הקומץ משביע את הארי ואין הבור מתמלא מחוליתו אמר להם לכו ופשטו ידיכם בגדוד .**

אומר המדרש {ילקוט שמעוני, מ"א, סימן קפ"ו} - **ויבא שלמה את קדשי דוד אביו . ולמה לא נצרך להם ?**
**יש דורשין לשבח ויש דורשין לגנאי. לשבח - דוד בקש על הדבר. אמר לפניו: רבון העולמים, צופה אני בנבואתי שסוף בהמ"ק עתיד ליחרב וכל מה שהפרשתי מבתי עבודת אלילים שהייתי מחריב, שלא יהו העו"א אומרים: מה היה דוד סבור, החריב בתי אלהינו ועשה בית לאלהיו ננערו אלהינו וגבו נקמתם והחריבו בית אלהיו, לכך נתפלל שלא יצטרך להם שלמה.**
**ומי שדורש לגנאי - על שבא הרעב בימי דוד שלש שנים וכמה תסבירות היו לו לדוד צבורין מכסף וזהב, מה שהיה מתקין לבית המקדש היה צריך להוציאו ולהחיות בו את הנפשות ולא עשה כן. אמר לו הקב"ה: בני מתים ברעב ואתה צובר ממון לבנות בו בנין, חייך, אין שלמה נצרך מהם כלום.**



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

יוצא, שדוד המלך הכין את הכל. האומנים שעסקו במלאכת המקדש הראשון, היו שלמה משבט יהודה וחירם בן אשה אלמנה, משבט נפתלי ומשבט דן.

בבית המקדש הראשון, היתה נקודה אחת של גריעותא – את הארזים שמהם בנו את המקדש, כרתו אומנים מצור.

היות וגוים נגעו בארזים האלה, יש בזה איזו שהיא נקודה קטנה של סרח.

את הבית השני בנה עזרא הסופר. כל הכסף לבנייתו הגיע מכורש מלך פרס, והעובדים כולם היו מצור ומצידון שאינם בעלי ברית. היות וכך, לא השרה הקב"ה את שכינתו במלואה.

כותב ה**ספורנו** - **משכן העדות**. ספר מעלות זה המשכן שבשבילם היה ראוי להיות נצחי ושלא ליפול ביד אויבים. ראשונה, שהיה משכן העדות, שהיו בו לוחות העדות. ב', אשר פקד על פי משה. ג', שהיתה עבודת הלויים ביד איתמר, כי אמנם משמרת כל חלקי המשכן ביד איתמר היתה. ד', ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה, שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו, מיוחסים וצדיקים שבדור, ובכן שרתה שכינה במעשי ידיהם ולא נפל ביד אויבים.

אומר תנא דבי אליהו {פרק כה}- **ומפני מה נטמן המשכן, עד היום הזה ? מפני שעשאוהו הכשרים בנדבות לבם, וקשה לפני הקב"ה, להפסיד כל מה שעשו הכשרים בנדבות לבם. ולעתיד, יבא הקב"ה וישרה בתוכו המדה הראשונה, שנאמר** {ש"ה ד, טז} **עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן וגו'** {ד, ה} **בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַּלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בָּשְׂמִי וגו'.**

ממשיך ה**ספורנו** ואומר - אבל מקדש שלמה שהיו עובדי המלאכה בו מצור, אף על פי ששרתה בו שכינה נפסדו חלקיו, והוצרך לחזק את בדק הבית ונפל בסוף הכל ביד אויבים. אבל בית שני שלא היה בו גם אחד מכל אלה התנאים לא שרתה בו שכינה ונפל ביד אויבים, כי אמנם בית שני לא היה משכן העדות, שלא היו בו לוחות העדות, ולא פוקד כי אם על פי כורש ולא היו שם בני לוי, כמו שהעיד עזרא באמרו ואבינה בעם ובכהנים, ומבני לוי לא מצאתי שם ומן המתעסקים בבנינו היו צידונים וצורים, כמבואר בספר עזרא.

אומרת הגמרא {מסכת יומא ט, ב. י, א} - {**בראשית ט-כז**} **יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם. אף על גב דיפת אלהים ליפת** שכורש מזרעו **אין השכינה שורה אלא באהלי שם** במקדש שלמה

בא הספר **ים דרך** על ההפטרה, ושואל שאלה נפלאה ביותר:

אמרנו שהסרח היחיד שהיה במקדש ראשון שבנה שלמה, היה שגוים כרתו את הארזים למקדש.

אם הקב"ה יכל לתת חכמה בבצלאל, שנאמר {**לא, ג**} **וָאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל-מְלָאכָה**. האם הוא לא יכל לתת גם חכמה באנשים מישראל שידעו לכרות עצים כמו הצידונים ?! למה הוא שולח את שלמה המלך, כדי לבקש מחירם מלך צור שיביא את האומנים שלו לכריתת הארזים ?!

אומר הספר **ים דרך** - ושמא תאמר, אולי המשכן קדושתו למעלה מן המקדש ? אולי בגלל זה הקפידה התורה שהתרומות יהיו רק מנדבת לב, ושהעובדים יהיו רק יהודים ? ודאי שלא. וכבר כתב **בעל התניא** {תורה אור, פרשת ויגש} שהמקדש קדוש יותר מהמשכן. כי המשכן היה בנוי מד' יסודות: דומם, צומח, חי, מדבר.
הדומם, הוא הזהב הכסף והנחושת . הצומח, הם עצי השיטים . החי, הוא הכיסוי – היריעות עזים, היריעות של התחש ויריעות של האילים. המדבר, אלו האומנים שעסקו במלאכה .

כותב בעל **הלשם** - כל קרבן שהביא היהודי, היה מורכב מאותם ד' יסודות :
הדומם – המלח.
הצומח – העצים שנמצאים על המזבח ,כדי להקריב את הקרבנות.
החי – הקרבן.
המְדַבֵּר – הכהן שמקריב את הקרבן.

כותב **בעל התניא** {תורה אור, פרשת ויגש} – במשכן שלה, כבר לא היו עצי שטים. הקירות כבר היו עשוים מאבן.

אם הקירות היו עשוים מאבן, זה מלמד שהוא יותר קדוש. כי ככל שהקדושה יורדת לרבדים נמוכים יותר, זה סימן שהקדושה גדולה יותר.

בבית המקדש, לא רק הקירות היו עשוים מאבן אלא גם התקרה. התקרה כבר לא היתה מן החי, כפי שהיה במשכן

אומר ה**משך חכמה** {פרשת נשא} – בקרקע של המשכן, אין קדושה , כי המשכן היה מתנייד ממקום למקום. במקדש, הקדושה היתה בקרקע.

כותב הרמב"ם {הלכות בית הבחירה, פ"ב} – {א} **הַמִּזְבֵּחַ מְקוֹמוֹ מְכֻוָּן בְּיוֹתֵר. וְאֵין מְשַׁנִּין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ לְעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים א כב-א) זֶה מִזְבַּח לְעוֹלָה לְיִשְׂרָאֵל'. וּבַמִּקְדָּשׁ נֶעֱקַד יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כב-ב) 'וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה'. וְנֶאֱמַר בְּדִבְרֵי הַיָּמִים (דברי הימים ב ג-א) 'וַיָּחֶל שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת בֵּית ה' בִּירוּשָׁלַיִם בְּהַר הַמּוֹרִיָּה אֲשֶׁר נִרְאָה לְדָוִיד אָבִיהוּ אֲשֶׁר הֵכִין בְּמְקוֹם דָּוִיד בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבוּסִי'.** {ב} **וּמְסֹרֶת בְּיַד הַכֹּל שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ דָּוִד וּשְׁלֹמֹה הַמִּזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אֲרַוְנָה הוּא הַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ אַבְרָהָם הַמִּזְבֵּחַ וְעָקַד עָלָיו יִצְחָק. וְהוּא הַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ נֹחַ כְּשֶׁיָּצָא מִן הַתֵּבָה. וְהוּא הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיב עָלָיו קַיִן וְהֶבֶל. וּבוֹ הִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן קָרְבָּן כְּשֶׁנִּבְרָא וּמִשָּׁם נִבְרָא. אָמְרוּ חֲכָמִים אָדָם מִמְּקוֹם כַּפָּרָתוֹ נִבְרָא.**

יוצא שהמקום עצמו קדוש. ולכן הקדושה שלו באה מלמטה למעלה, היא מקדשת גם את הקירות וגם את התקרה.

אומר לנו בעל התניא – כשהקדושה יורדת עד לרובד ה'דומם', היא הרבה יותר חזקה.

אם ככה, נשאלת השאלה - אם במקדש הקדושה גדולה יותר, איך יכל להיות שלמשכן לקחו אומנים קדושים וטהורים מישראל, ולמקדש אפשר הקב"ה לשלמה, לקחת את חירם מלך צור שיכרות לו את הארזים ?

עוד הערה אחת, ובזה נוכל להתחיל לסגור פינות:



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

אומרת התורה {לה, כז} **וַהַנְּשִׂאִם הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֵת אַבְנֵי הַמִּלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן** .

אומר רש"י - **והנשאם הביאו.** אמר ר' נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנכת המזבח בתחלה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה, אלא כך אמרו נשיאים יתנדבו צבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירים אנו משלימין אותו. כיון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר (שמות לו ז) והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וגו', לכך התנדבו בחנכת המזבח תחלה. ולפי שנתעצלו מתחלה נחסרה אות משמם והנשאם כתיב.

אומר המדרש {במדבר רבה, פרשה יב, אות טז} - **וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר ז, ב), לָמָּה נִזְדָּרְזוּ הַנְּשִׂיאִים לָבוֹא וּלְהַקְרִיב תְּחִלָּה, וּבְמִלֶּאכֶת הַמִּשְׁכָּן נִתְעַצְּלוּ וְלֹא הֵבִיאוּ אֶלָּא אַבְנֵי שׁוֹהַם וְאַבְנֵי מִלּוּאִים בָּאַחֲרוֹנָה. לְפִי שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה, כֹּל נְדִיב לֵב יָבִיאוּ תְּרוּמַת ה' לִמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא אָמַר לַנְּשִׂיאִים, הָיָה רַע בְּעֵינֵיהֶם עַל שֶׁלֹּא אָמַר לָהֶם לְהָבִיא, אָמְרוּ יָבִיאוּ הָעָם מַה שֶּׁיָּבִיאוּ וּמַה שֶּׁיִּחְסְרוּ נְמַלֵּא אֲנַחְנוּ. שָׂמְחוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בִּמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן וְהֵבִיאוּ בְּשִׂמְחָה כָּל נְדָבָה וּבְזְרִיזוּת, רְאֵה מַה כְּתִיב (שמות לה, כב): וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים, שֶׁהָיוּ דּוֹחֲקוֹת זֶה עַל זֶה וּבָאִים אֲנָשִׁים וְנָשִׁים בְּעַרְבּוּבְיָא, וְלִשְׁנֵי בְּקָרִים הֵבִיאוּ כָּל הַנְּדָבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לו, ג): וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר, וּכְתִיב (שמות לו, ז): וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַיָּם וְגוֹ', לְאַחַר שְׁנֵי הַיָּמִים בִּקְּשׁוּ הַנְּשִׂיאִים לְהָבִיא נְדָבָתָם וְלֹא יָכְלוּ שֶׁכְּבָר צִוָּה מֹשֶׁה (שמות לו, ו): וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה וְגוֹ', וְהָיוּ הַנְּשִׂיאִים מְצֵרִים עַל שֶׁלֹּא זָכוּ בִּנְדָבַת הַמִּשְׁכָּן, אָמְרוּ הוֹאִיל וְלֹא זָכִינוּ בִּנְדָבַת הַמִּשְׁכָּן נִתֵּן בִּבְגְדֵי כֹהֵן גָּדוֹל, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (שמות לה, כז): וְהַנְּשִׂאִם הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וגו', אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּנַי שֶׁנִּזְדָּרְזוּ, יִכָּתֵב שֶׁהֵבִיאוּ וְהוֹתֵר, וְהַנְּשִׂיאִים שֶׁנִּתְעַצְּלוּ, חִסַּר אוֹת אַחַת מִשְּׁמָם, שֶׁכֵּן כְּתִיב וְהַנְּשִׂאִם חָסֵר יו"ד. כְּיוָן שֶׁנִּגְמַר הַמִּשְׁכָּן הִקְדִּימוּ וְהֵבִיאוּ קָרְבָּן בְּזְרִיזוּת, הֲדָא הוּא דִכְתִיב: וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל וגו', אָמְרוּ הֲרֵי הַשָּׁעָה שֶׁנַּקְרִיב קָרְבָּנוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁשָּׁרְתָה שְׁכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ, כְּיוָן שֶׁנַּעֲשָׂה הַמִּשְׁכָּן וְלֹא הָיָה חָסֵר כְּלוּם, אָמְרוּ מַה יֵּשׁ לָנוּ לְהָבִיא, הָלְכוּ וְהֵבִיאוּ עֲגָלוֹת שֶׁיִּהְיוּ נוֹשְׂאִים עֲלֵיהֶם אֶת הַמִּשְׁכָּן. וּמִי נָתַן לָהֶם הָעֵצָה הַזֹּאת, שִׁבְטוֹ שֶׁל יִשָּׂשכָר, שֶׁכָּךְ אָמְרוּ לָהֶם מִשְׁכָּן שֶׁעֲשִׂיתֶם פּוֹרֵחַ הוּא בָּאֲוִיר, אֶלָּא הִתְנַדְּבוּ עֲגָלוֹת שֶׁתְּהִיוּ נוֹשְׂאִים אוֹתוֹ בָּהֶם, לְכָךְ כְּתִיב: וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּתְנַחֲמוּ עַל מַה שֶּׁעָשׂוּ בַּתְּחִלָּה.**

מביא הספר **המאור שבתורה** שני מדרשי חז"ל נוספים בעניין הנשיאים :

אומר **המדרש הגדול** {פרשת תרומה} – אמר שמואל, בשעה שבא משה אצל ישראל ואמר להם אמר לי הקב"ה עשו לי מקדש , אמרו הנשיאים למשה רבינו, משלנו נעשה את המשכן ואל ישתתפו בו ישראל.
אמר להם משה אני לא יכל לעשות את זה, כך ציווני הקב"ה **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה**... הוא לא אמר לי נשיאים, הוא אמר **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**, אני לא יכל , הוא נתן לי ציווי, שכל עם ישראל משתתף .
מיד פרשו הנשיאים, ולא נשתתפו עם הציבור - אמרו הנשיאים משה, אתה נותן לנו , טוב , אם לא , אנחנו לא עושים כלום.
ישבו מן הצד ולא עשו שום דבר.

רבותי, פלא מופלא.

נשיאי ישראל עושים אולטימטום למשה רבינו : "או שאתה נותן לנו לעשות הכל, או שאנחנו מחוץ לעניין! "

זה הרי סותר את דברי המשנה {מסכת אבות ה, יג} - **אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה. הָרוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים, עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים. יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן, עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ. יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים, חָסִיד. לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים, רָשָׁע.**

ח"ו שלא נחשוב שהנשיאים בעלי גאוה.

נשאלת השאלה - מה מונח כאן ?

כותב ה**אבות דרבי נתן** {פרק יא}– **אמר ר' נתן , בשעה שנתעסק משה במלאכת המשכן, לא רצה ליטול עצה מנשיאי ישראל** נשיאי ישראל המתינו, שמשה רבינו יבוא לבקש מהם עצה לבנית המשכן, אבל הוא לא הגיע.
**והיו נשיאי ישראל יושבים ושותקים ואומרים עוד יצטרך לנו, משה רבינו** "משה רבינו עוד יבוא לשאול לעצתנו" .**כיון שהעבירו קול במחנה , והמלאכה היתה דיה ביותר** כשהם הבינו ש'איחרו את הרכבת' **אמרו אוי לנו, שאין לנו שותפות במלאכת המשכן . עמדו והוסיפו מעצמם ואמרו אנחנו נביא את האבנים שנאמר וְהַנְּשִׂאִם הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם.**

אומר הספר **המאור שבתורה** יסוד נפלא ביותר :

מספרת הגמרא {מסכת ב"מ פה, ב} - **אמר ליה ר' חנינא לר' חייא בהדי דידי קא מינצית ח"ו אי משתכחא תורה מישראל מהדרנא לה מפילפולי** אמר ר' חנינא ,שאם ח"ו תשתכח תורה מישראל, הוא יחזיר את התורה בחזרה בפלפולו.*

*כפי שהגמרא {מסכת תמורה טז, א} מספרת - **תנא אלף ושבע מאות קלין וחמורין וגזירות שוות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה אמר רבי אבהו אעפ"כ החזירן עתניאל בן קנז מתוך פלפולו שנאמר** {יהושע טו-יז} **וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב.**

ממשיכה הגמרא ואומרת{מסכת ב"מ פה, ב} - **אמר ליה ר' חייא לר' חנינא בהדי דידי קא מינצית דעבדי לתורה דלא תשתכח מישראל** אתה בפלפול שלך תחזיר את התורה, אבל אני יכל לגרום, שהתורה לא תשתכח מישראל **מאי עבידנא** מה עשה ?
**אזלינא ושדינא כיתנא וגדילנא נישבי וציידנא טבי ומאכילנא בשרייהו ליתמי ואריכנא מגילתא וכתבנא חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה ינוקי בחמשה חומשי ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדרי ואמרנא להו עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי ואתנו אהדדי ועבדי לה לתורה דלא תשתכח מישראל** ... הלך וזרע זרעים של פשתן ... וכשיצאו גבעולי הפשתן, הוא עשה מהם רשתות... לאחר מכן, הוא פרש את הרשתות במקומות של הפקר... ולאחר מכן, ניצודו בהם צבאים... ולאחר מכן, שחט אותם, ונתן את הבשר לעניים .. והלך ושם את עורם בסיד... שרטט אותם, וכתב חמישה חומשי תורה ושישה סדרי משנה... וכל מי שלמד באותם ספרים הללו, לא שכח את תלמודו !

אומרים לנו רבותינו – לימד אותנו ר' חייא, שדבר הנעשה מראשיתו בקדושה, מחזיק מעמד לנצח.

נשאלת השאלה – מאיפה למד את זה ר' חייא ?

לפי פשוטם של דברים – הוא למד את זה מהמשכן !



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

המשכן שעשה אותו משה רבינו, והאומנים שעסקו בו היו יראי שמים 'חסידים ומיוחסים שבדור' (ספורנו), לכן הוא לא נכרת לעולם ולא אחזה בו יד אויבים.

יוצא, שדבר שנעשה מראשיתו בקדושה, אין לו שום אחיזה לאומות העולם. הוא נישאר קיים לנצח !

בא הספר **המאור שבתורה**, ומביא את דברי **העץ יוסף** {מדרש תנחומא, פרשת נשא, אות כז} :

אומר התנחומא {פרשת נשא, אות כז} - **וַיִּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל. אַתְּ מוֹצֵא בְּשָׁעָה שֶׁהִכְרִיז מֹשֶׁה וְאָמַר, קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה (שם לה, ה). מֶה עָשׂוּ הַנְּשִׂיאִים. אָמְרוּ, לֹא הָיָה מֹשֶׁה יוֹדֵעַ לוֹמַר לָנוּ אֶלָּא שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶת הַמִּשְׁכָּן. מֶה עָשׂוּ. לֹא נָתְנוּ נְדָבָה. אָמְרוּ, אֵלּוּ עוֹשִׂין אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלָנוּ הוּא אוֹמֵר שֶׁנִּתֵּן נְדָבָה. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, חַייֵכֶם, שֶׁאֲנִי מוֹדִיעַ לָכֶם שֶׁאֵינִי צָרִיךְ לָכֶם. מַה כְּתִיב שָׁם, וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר (שמות לו, ג). אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לִשְׁנֵי בְּקָרִים הֵבִיאוּ כָּל נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן וְהוֹתִירוּ. מִנַּיִן, שֶׁכֵּן כְּתִיב: וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַּיָּם לְכָל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ וְהוֹתֵר (שם פסוק ז). וּכְתִיב: וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אוֹתָהּ וַיְבָרֶךְ אוֹתָם מֹשֶׁה (שם לט, מג). וּמַה בְּרָכָה בֵּרְכָן. אָמַר לָהֶם: תִּשְׁרֶה שְׁכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם. בָּעוֹלָם הַזֶּה, בֵּרְכָן מֹשֶׁה, אֲבָל לָעוֹלָם הַבָּא, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ וּבְכִבּוֹדוֹ מְבָרֵךְ אוֹתָם, שֶׁנֶּאֱמַר: יְבָרֶכְךָ ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלַיִם וְגו' (תהלים קכח, ה).**

אומר הפרקי דרבי אליעזר {פרק מה} - **ר' אומר כל הנשיאים לא נשתתפו במעשה העגל, שנאמר ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו. ואין אצילי אלא הנשיאים, לפיכך זכו לראות פני השכינה, שנאמר ויראו את אלהי ישראל. ר' יהודה אומר, אף שבט לוי לא שתף עצמו במעשה העגל, שנאמר ויעמוד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי . ראה משה ששבט לוי לא נשתתף עמהם, מיד נתחזק ונתגבר ולקח את העגל ושרפו באש.**

כותב העץ יוסף – **אמרו לא היה משה יודע לומר, אלא לנו שנעשה את המשכן כנ"ל. ור"ל לפי שהנביאים לא חטאו בעגל כדאיתא בפרדר"א. היו סבורים שלא תשרה השכינה על מעשה ישראל. ולפיכך אמרו שמשה היה לו לצוות להם לעשות המשכן, לפיכך לא נתנו, שאמרו אנו עושין את המשכן ובודאי לא תשרה שכינה ולנו אומר שניתן לנדבה.**

אומרת התורה {**תרומה כה, ב**} **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי.**

אבל בפרשת השבוע שלנו, לא כתוב כך, אלא **וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשֹׂת אֹתָם.**

נשאלת השאלה – למה נאמר 'עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' ?

כותב הזוהר הקדוש – לאחר חטא העגל, לא הרשה הקב"ה לקחת תרומות מה'ערב רב'. **עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** , ולא ערב רב !

אמרו הנשיאים למשה : "הקב"ה לא מרשה למי שהיה שותף בחטא העגל לבנות את המשכן. איך אתה נותן להם לבנות ?!"

אמר להם משה : " לא כך אמר לי הקב"ה. אלא 'כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' . אם ככה יוצא, שנמחל להם על חטא העגל !"

אם הקב"ה מחל להם על חטא העגל, פירוש הדבר שאפשר לקחת מהם תרומות, ואפשר שהם יעסקו במלאכת המשכן !

אם אלה הדברים, נוכל בס"ד לחזור לחירם מלך צור :

אם רוצים שהדבר יהיה נצחי, צריכים שראשיתו תהיה בקדושה וכולו יעשה בטהרה.

אומר הספר **אזנים לתורה** – עכשיו תבין טוב מאוד. לא רצה הקב"ה תרומות של חליפות וענייבות, כי אפשר לפדות אותם ולקבל בעבורם כסף. רצה הקב"ה רק תרומות שישמשו למלאכת המשכן נטו. ולכן מנה הקב"ה דוקא ט"ו פריטים למלאכת המשכן.

אמר הקב"ה : התרומות שתביאו ישארו לעד ולנצח נצחים !

בדר"כ שאדם נותן תרומה, תרומתו הולכת לכיליון לאחר מספר שנים. אבל התרומות למלאכת המשכן נשארו לנצח נצחים, ולכן כששומעים על כזאת תרומה, ביומיים אוספים את כל הסכום הנדרש !

כששמעו שהתרומה היא נצחית, רצו כולם לתרום למלאכת המשכן !

אם ככה רבותי, הגענו לסיום :

אומרת הגמרא {מסכת סוטה ט, א} - **דרש ר' חיננא בר פפא מאי דכתיב {תהילים לג-א} רננו צדיקים בה' לישרים נאוה תהלה אל תקרי נאוה תהלה אלא נוה תהלה זה משה ודוד שלא שלטו שונאיהם במעשיהם דוד דכתיב {איכה ב-ט} טבעו בארץ שעריה** דוד בנה את השערים של בית המקדש ואת יסודותיו **משה דאמר מר משנבנה מקדש ראשון נגנז אהל מועד קרשיו קרסיו ובריחיו ועמודיו ואדניו.**

בפרשת שבוע הבא, אומרת התורה שמשה רבינו הקים את המשכן, אמנם לא בנה אותו בפועל, אבל מעלה עליו הכתוב כאילו בנה.

אומרת התורה {**דברים א, לז**} **גַּם בִּי הִתְאַנַּף ה' בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם אַתָּה לֹא תָבֹא שָׁם.**

אומר האור החיים הקדוש - **גם בי התאנף ה' בגללכם וגו'.** קשה והלא לא מצינו שהתאנף ה' על משה בעון המרגלים, ורמב"ן פי' ואמר ועוד הוספתם להרע פעם אחרת עד שגרמתם להתאנף בי ע"כ, ואין דבריו נראים כי רואני שעדיין הוא מדבר בענין המרגלים שכן אמר הכתוב אחר זה וטפכם אשר אמרתם וגו' עד סוף הפ' והוא מדבר בענין המרגלים ולמה הפסיק בתוך הענין בשלא כענין, ומה שהליץ הרב שרצה להזכיר יחד הנמנעים מעבור הארץ שהם היו גרמא לזה, לא ידעתי מה הנאה יש בזה :

**והנכון** הוא על פי דבריהם ז"ל (תענית כ"ט.) שאמרו בפסוק (במדבר י"ד א') ויבכו העם בלילה וגו' קבעו בכיה לדורות כי ליל תשעה באב היתה שבו נחרב הבית, ואמרו עוד (סוטה ט'.) שאם היה נכנס משה לארץ והיה בונה בית המקדש לא היה הבית נחרב שאין אומה ולשון נוגעת בו, ואמרו עוד (מדרש



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

תהלים עט) בפסוק מזמור לאסף אלהים באו גוים וגו' וז"ל קינה מבעי ליה אלא על שהשליך חמתו על עצים ואבנים, מעתה אם היה נכנס משה לארץ והיה בונה בית המקדש ולהשליך חמתו עליו לא אפשר כנזכר ויחר אף ה' בשונאי ישראל ויהיה כליונם במקום חורבן הבית, לזה גזר ה' בגזרת המרגלים גם על משה שימות במדבר, והוא אומרו גם בי התאנף ה' בגללכם פירוש בגלגול דברים שלכם כי אם לא היה עון המרגלים והיו נכנסים אפשר שהיה נכנס משה עמהם והגם שיבנה בית המקדש אין מיחוש כי לא נתגבר בחינת הרע והיו עומדים בצדקם בארץ, אלא מאמצעות עון מרגלים גברה יד רשעה וידע ה' כי לא יעמדו בצדק וצא ולמד משירת האזינו, ואם תאמר והלא רואני שמיתת משה היתה על מי מריבה, כבר כתבתי שם שאם משה היה מקדש שמו יתברך היו ישראל חוזרים לטהרתם שהיו בו קודם חטא המרגלים באמצעות קידוש ה' הגדול והיה ה' מתיר שבועת משה והיה נכנס לארץ ובונה בית המקדש מכון לשבתו עולמים.

<u>לאחר היסוד הזה, נוכל להבין בס"ד דבר נפלא:</u>

<u>אומר המדרש {ילקוט שמעוני שמואל ב, אות קמ"ה}</u> – אמר הקב"ה לדוד המלך: אגלה לך מה הסיבה, שלא אקח מהדברים שלך לבניית המקדש. {**דה"א כב, ח**} **וַיְהִי עָלַי דְּבַר ה' לֵאמֹר דָּם לָרָב שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי. האתה תבנה לי בית וכתיב לא תבנה בית לשמי כי דמים רבים שפכת כיון ששמע דוד כך נתייירא אמר הרי נפסלתי מלבנות בית המקדש. א"ר יהודה בר' אלעאי אמר לו הקב"ה דוד אל תירא חייך כי הם לפני כצבי וכאיל, לכך נאמר שפכת ארצה ואין ארצה אלא צבי ואיל שנאמר על הארץ תשפכנו כמים. ד"א חייך הם לפני כקרבנות דכתיב כי דמים רבים שפכת לפני ואין לפני אלא קרבן שנאמר ושחט את בן הבקר לפני ה'. אמר לו ואם כן למה איני בונה אותו, אמר לו הקב"ה שאם אתה בונה אותו הוא קיים ואינו חרב, אמרו לו והרי יפה. א"ל הקב"ה גלוי וצפוי לפני שהם עתידים לחטוא ואני מפיג חמתי בו ומחריבו והם נצולין שכן כתיב** {איכה ב, ד} **בְּאֹהֶל בַּת צִיּוֹן שָׁפַךְ כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ. אמר לו הקב"ה חייך הואיל וחשבת לבנותו אע"פ ששלמה בנך בונהו לשמך אני כותבו, שנאמר** {תהלים ל, א} **מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד.**

לאחר ששמע דוד המלך את הדברים, אמר מיד {**תהילים עט, א**} **מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת הֵיכַל קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעִיִּים.**

<u>אומר המדרש {איכה רבה, פרשה ד, אות יד}</u> - **מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ, לָא הֲוָה קָרֵא צָרִיךְ לְמֵימַר אֶלָּא בְּכִי לְאָסָף, נְהִי לְאָסָף, קִינָה לְאָסָף, וּמָה אוֹמֵר מִזְמוֹר לְאָסָף, אֶלָּא מָשָׁל לְמֶלֶךְ שֶׁעָשָׂה בִּית חֻפָּה לִבְנוֹ וְסִידְּרָהּ וְכִירְּרָהּ וְצִיְּרָהּ, וְיָצָא בְּנוֹ לְתַרְבּוּת רָעָה, מִיָּד עָלָה הַמֶּלֶךְ לַחֻפָּה וְקָרַע אֶת הַוִּילָאוֹת וְשִׁבֵּר אֶת הַקָּנִים, וְנָטַל פַּדְגּוֹג שֶׁלּוֹ אִיבּוּב שֶׁל קָנִים וְהָיָה מְזַמֵּר. אָמְרוּ לוֹ, הַמֶּלֶךְ הָפַךְ חֻפָּתוֹ שֶׁל בְּנוֹ וְאַתָּה יוֹשֵׁב וּמְזַמֵּר, אָמַר לָהֶם מְזַמֵּר אֲנִי שֶׁהָפַךְ חֻפָּתוֹ שֶׁל בְּנוֹ וְלֹא שָׁפַךְ חֲמָתוֹ עַל בְּנוֹ. כָּךְ אָמְרוּ לְאָסָף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֶחֱרִיב הֵיכָל וּמִקְדָּשׁ וְאַתָּה יוֹשֵׁב וּמְזַמֵּר, אָמַר לָהֶם מְזַמֵּר אֲנִי שֶׁשָּׁפַךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חֲמָתוֹ עַל הָעֵצִים וְעַל הָאֲבָנִים וְלֹא שָׁפַךְ חֲמָתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, הֲדָא הוּא דִכְתִיב: וַיִּצַּת אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסֹדֹתֶיהָ.**
<u>אותם דברים אומר רש"י {מסכת קידושין לא, ב}</u> - **מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך וגו'** קינה לאסף מיבעי ליה ודרש כך שאמר אסף שירה על שכילה הקב"ה חמתו בעצים ואבנים שבביתו ומתוך כך הותיר פליטה בישראל שאלמלא כך לא נשתייר משונאי ישראל שריד וכן הוא אומר כלה ה' את חמתו ויצת אש בציון (איכה ד).

למדנו מכאן , שמעשה דוד ומעשה משה, קיימים לנצח. ולא רק, אלא כל מעשה שעושים אותו מתחילתו בקדושה, לא תהיה בו כליה.

אם שלמה המלך היה בונה את המקדש מכספו שלו, והאומנים כולם היו צדיקים וישרים ולא היו הצידונים מביאים את הארזים, המקדש היה קיים לנצח !

סיבבה ההשגחה העליונה, שיהיה אדם אחד בשם חירם, שיהיה מלך בצידון ויבואו אליו על מנת שיכרות את הארזים .

<u>הבאנו את שאלתו של **הים דרך**</u> – לא יכל הקב"ה לתת חכמה בישראל, שידעו לכרות ארזים כצידונים ?

התשובה היא – לא. רצה הקב"ה בכוונה שיעשו את זה הצידונים.

כי כשהם יעשו את זה, יהיה כבר סרח במקדש, ולא רק זה, אלא עצם האחיזה שקיבל חירם בבית המקדש, הביאה את החורבן !

<u>נשאלת השאלה</u> - מה הקשר ?

<u>הבאנו בתחילת השיעור את דברי המדרש {בראשית רבה, אות פה, ד}</u> - **וַיֵּט עַד אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה (בראשית לח, א), רַבָּנָן אָמְרֵי חִירָה הוּא חִירָם שֶׁהָיָה בִּימֵי דָוִד, שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ה, טו) כִּי אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל הַיָּמִים, לָמוּד הָיָה הָאִישׁ הַזֶּה** חירם **לִהְיוֹת אוֹהֵב לַשֶּׁבֶט הַזֶּה** יהודה. **עַל דַּעְתְּהוֹן דְּרַבָּנָן חָיָה קָרוֹב לְאֶלֶף וּמָאתַיִם שָׁנָה. וְעַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה חָיָה קָרוֹב לַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה.**

עשינו חשבון שאותו חירם היה חי בין 1100 לְ – 1200 שנה.

<u>מספר המדרש {ילקוט שמעוני, יחזקאל, סימן שס"ז}</u> - חירם מלך צר היה גאה ומתגאה עד מאד. מה עשה? נכנס לים ועשה לו ארבעים עמודים של ברזל מרובעים ארוכים שיעורם שוה, והעמידם זה כנגד זה, ועשה שבעה רקיעים וכסא וחיות ורעמים וזיקים וברקים. **הרקיע הראשון עשה של זכוכית** - ת"ק אמה על ת"ק אמה ועשה בו חמה ולבנה וכוכבים. **הרקיע השני עשה של ברזל** - אף אמה על אלף אמה וסילון של מים מפריש בין ראשון לשני. **השלישי של ברזל** - אלף ות"ק אמה על אלף ות"ק אמה וסילו של מים מפריש בין שני לשלישי ואבנים מגולגלות עשה ברקיע של ברזל שהיו מתבקעים אלו עם אלו ונשמעים כמו **רעמים. הרקיע הרביעי עשה של עופרת** - שני אלפים אמה על שני אלפים אמה וסילון של מים מפריש בין שלישי לרביעי. **הרקיע החמישי של נחושת** - ועשאו שני אלפי ות"ק אמה על שני אלפים ות"ק אמה וסילון של מים מפריש בין רביעי לחמישי. **הרקיע הששי של כסף** - שלושה אלפים אמה על שלושה אלפים אמה וסילון של מים מפריש בין חמישי לששי. **הרקיע השביעי של זהב** - שלושה אלפים ות"ק אמה על שלושה אלפים ות"ק אמה וקבע בו אבנים טובות ומרגליות אמה על אמה והיה מראה מכאן ומכאן, מכאן נעשים ברקים ומכאן נעשים זיקים והיה מזדעזע עצמו ואתם האבנים מתבקעות אלו עם אלו ונשמעים הרעמים.



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net

אמר הקב"ה ליחזקאל: בן אדם, אמור לחירם מלך צר: מה אתה מתגאה? ילוד אשה אתה!
אמר לפניו: רבש"ע, היאך אני הולך אצלו והוא תלוי באויר? באותה שעה הביא הקב"ה רוח בציצת ראשו והעלהו אצל חירם, כיון שראה חירם ליחזקאל נבהל ונזדעזע. א"ל: מי העלך לכאן?
א"ל: הקב"ה, כך צוני לך אמור לו: למה אתה מתגאה? ילוד אשה אתה!
א"ל: ילוד אשה אני, אלא שאני חי וקיים לעולם. **מה הקב"ה מושבו בלב ימים,** אף אני מושבי בלב ימים. **מה הקב"ה בשבעה רקיעים,** אף אני כן. **ולא עוד,** אלא כמה מלכים מתו ואני קיים!
(יב) וכן אחד ועשרים מלכים ממלכי בית דוד ואחד ועשרים ממלכי ישראל וחמשים נביאים ועשרה כוהנים גדולים קברתי כולם ואני חי הרי אל אני, אני **מושב אלוהים ישבתי בלב ימים.** אמר לו יחזקאל: והרי עמדו גדולים ממך ולא עשו כמעשיך! למה היה חירם דומה?
לעבד שעשה לבוש לאדונו, כל זמן שהיה הלבוש על אדונו העבד רואה והיה מתגאה: עשיתי זה הלבוש לאדוני. אמר האדון: אני קורע הלבוש ולא יהיה העבד מתגאה עלי. כך חירם היה מתגאה על ידי ששלח ארזים לבית המקדש. אמר הקב"ה: הריני מחריב את ביתי, שלא יהיה חירם מתגאה עלי, שנאמר: **פתח לבנון דלתיך ותאכל אש בארזיך.** ומה היה סופו?

הביא הקב"ה עליו נבוכדנאצר ובעל את אמו בפניו והורידו מכסאו, והיה חותך בשרו כשתי אצבעות בכן יום ומטבילם בחומץ ומאכילן עד שמת מיתה משונה. ואותן הפלטין מה נעשה בהם?
קרע הקב"ה את הארץ וגנזם לצדיקים לעתיד לבא.

יוצא, שאם לא היה מבקשים מחירם את הארזים, היה גם הבית הראשון מחזיק מעמד!

<u>באים חז"ל ואומרים לנו</u> - הבית הראשון נבנה ע"י שלמה ונחרב, כי לחירם היתה אחיזה בו. הבית השני נבנה ע"י כורש, הוא נתן את הכסף לבנייתו והאומנים שעסקו במלאכתו היו מצור ומצידון, ולכן גם הוא נחרב. הבית השלישי שיבנה הקב"ה, לא תהיה בו אחיזת יד אדם. הוא ירד מוכן מהשמים וישאר לנצח נצחים.

השבוע התקשר אליי חבר שלמד איתי בישיבה לפני 38 שנים. מאז לא דיברנו.

סיפר לי אותו חבר: "לפני 38 שנים שלמדנו ביחד, עשיתי מעשה שלא יעשה, ואני רוצה שתברר לי איך אני יכל לכפר על זה"

שאלתי: "ומה עשית?"

"לקחתי חוט, קשרתי אותו לאסימון והכנסתי לתוך הטלפון הציבורי. וכתבתי על זה "נא לא לנתק את החוט – לזיכוי הרבים. אמר לי אותו חבר: " אני לא יודע לומר לך כמה דיברו וכמה השתמשו בזה" ☺

<u>אומרים חז"ל בגמרא {מסכת ב"ב קס"ה, א}</u> – **אמר רב יהודה אמר רב רוב בגזל ומיעוט בעריות והכל בלשון הרע בלשון הרע סלקא דעתך אלא אבק לשון הרע.**

גזל לא חייב להיות שוד מזוין. גזל יכל להיות דבר שלקחת ולא שייך לך:

נכנסת לרכבת, הגעת לכרטיסן לקנות כרטיסים.

"בני כמה הילדים?"

"מגיל שנתים עד גיל 12"

"איך עד גיל 12 אדוני?! הילד שלך עם זקן עד הרצפה!" ☺

מעטים הם האנשים שיכולים לומר "לא נהניתי מכסף שלא שלי". מגזלות, אי אפשר לבנות את בית המקדש. לכן בית המקדש השלישי ירד מלמעלה, שכך כולו יהיה בקדושה ובטהרה, ללא שום סרח.

**יהי רצון שנזכה בקרוב ממש, לבנין הבית השלישי במהרה בימינו אמן ואמן!!!**



אסור לטלטל את הגליון בשבת במקום ללא עירוב | לקבלת השיעורים במייל ולהקדשת שיעורים שלחו בקשה ל-gg2006@013.net